

IR-RABA' SENA

IL-MALTI

IL-HIN: Saghtejn

L-Isem : _____

Il-Klassi : _____

L-ISTRUZZJONIJIET LILL-ISTUDENTI:

1. Wieġeb il-mistoqsijiet kollha kif mitlub/a.
2. Ortografija, punteggjatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajbin jgħinuk biex tikseb riżultati aħjar.

GĦALL-UŻU TAL-GĦALLIEMA:

L-ISKEMA TAL-MARKI

Il-Mistoqsija	A	B	Ċ	D	E	F	Ġ	Total
Il-Marki	10	20	4	8	8	30	20	100
Il-Marki tal-istudent/a								

KUMMENTI

SILTA GHALL-ISTHARRIĠ

Aqra sewwa din is-silta u wara wiegeb il-mistoqsijiet dwarha:

Jirrakkontaw ġrajja sempliċi izda sinifikattiva ħafna, ta' xwejjah li ta' kuljum kien ibakkar biex ikun prezenti u jghin lil martu tiehu l-breakfast fid-dar tax-xjuħ fejn kienet ilha rikoverata. Ix-xwejjah ma kien ifalli qatt u kien jagħmel din il-missjoni ċkejna b'imħabba u b'dedikazzjoni. (par. 1)

Jum minnhom wasal mghagġel mghagġel ghax qabel kien ħtieġlu jmur jiddewwa l-isptar. "Għalfejn toqghod tithabat u tghagġel ta' kuljum biex tkun fil-hin?" staqsietu l-infermiera. "Lanqas haqq il-ġiri u t-taħbit biex imbagħad, martek, lanqas biss tagħrfek. Lanqas biss taf min int." (par. 2)

"Hi ma tafx min jien. Imma jien naf min hi," wegibha pront pront ix-xwejjah. Minkejja d-dimenzja qawwija li kienet tellgħet bħal ħajt li għalaq il-komunikazzjoni bejn dawn il-mizzewġin xjuħ, l-imħabba li kellu r-raġel lejn martu kienet baqgħet hajja. Għalih, martu ma saritx oġġett, imma baqgħet il-mara li kien dejjem habb u li magħha kien qasam ħajtu. (par. 3)

X'seher u x'qawwa għandha l-imħabba meta tkun ġenwina u jkollha għeruq fondi! Taħsbux li r-rakkont li semmejt hu xi wieħed uniku. Hawn ħafna nies li lesti jagħmlu kull saġrifċċju biex jibqgħu juru l-ghozza tagħhom lejn xi persuna li jkunu jhobbu. (par. 4)

(silta minn kitba ta' Mons. Manuel Curmi li dehret f'*Lehen mill-Arka* ta' Jannar – April 2012)

A. FEHIM IT-TEST

(10 marki)

1. Liema minn dawn hu l-aktar titlu addattat għas-silta? Aghmel sing tahtu.

L-anzjani Il-qawwa tal-imħabba Mara xiha fl-isptar (marka)

2. Liema ġrajja jirrakkontaw?

_____ (2 marki)

3. Ir-raġel b'xiex kien jagħmel il-missjoni tiegħu ?

_____ (marka)

4. Ghaliex l-infermiera qaltlu: “Lanqas haqq il-ġiri u t-tahbit”?

_____ (marka)

5. X’kienet it-twegiba tax-xwejjah?

_____ (marka)

6. X’kienet ir-raġuni li martu ma kinitx tagħrfu?

_____ (marka)

7. Tahseb li l-awtur tas-silta hu fiduċjuż fis-seher tal-imħabba? X’hemm fis-silta li juri dan?

_____ (3 marki)

B. GHARFIEN IL-LINGWA

(20 marka)

GRAMMATIKA / MORFOLOĠIJA

1. Imla l-vojt b’kongunzjoni skont it-tifsira fil-parentesi, bħal fl-eżempju. (3 marki)

i. Marija u Anna marru sal-Buskett. (KOORDINAZZJONI)

ii. “Jew tagħmel hekk _____ tbat” (GHAŻLA)

iii. L-ewwel mar l-Amerka, _____ mar l-Awstralja. (ŻMIEN)

iv. Li _____ u li kien qatt ma ltaqgħu flimkien. (KUNDIZZJONI)

2. Imla l-vojt bl-avverbju t-tajjeb mill-kaxxa t’isfel, bħal fl-eżempju. (4 marki)

Manwel kien għadu **kemm** għalaq hames snin _____ billi ġieb ruħu, kien juri iżjed. Ommu Anna, mara armla, _____ kellhiex hliefu u kienet thobbu _____. _____ jisbah kienet tagħtih skutella halib.

ma, hafna, Malli, **kemm**, iżda

3. Iz-zokk morfemiku ta’ **pparkja** hu **park**. Agħti dak ta’: (2 marki)

i. ffilmlja - _____ ii. edukazzjoni - _____

4. Aghmel mistoqsijiet billi tuza l-**Passiv**, bhal fl-eżempju. (2)
- i. Staqs i mistoqsija dwar min kiteb ir-rumanz *Fuklar Qadim u Bnadar Imċarrta*.
Minn min inkiteb ir-rumanz *Fuklar Qadim u Bnadar Imċarrta*?
- ii. Staqs i mistoqsija dwar min ivvinta r-radju.

- iii. Staqs i mistoqsija dwar min skopra l-Amerka.

ANALIŻI TESTWALI

5. *mgħaġġel mgħaġġel* (par. 2) tfisser:
- (a) mgħaġġel ftit ____; (b) mgħaġġel hafna ____; (ċ) mgħaġġel _____. (marka)
6. *X'seher u x'qawwa għandha l-imħabba meta tkun ġenwina u jkollha għeruq fondi!*
 (par. 4) Għal xiex qegħdin jirreferu l-partijiet b'sing taħthom?
 _____ (marka)

LESSIKU / VOKABULARJU

7. Minflok il-kelma **grajja** (par. 1) nistgħu niktbu _____. (marka)
8. (i) Sib minn paragrafu 2 il-kelma li tfisser **kellu bżonn**. _____ (marka)
- (ii) Sib minn paragrafu 4 il-kelma li tfisser **ta' vera**. _____ (marka)

SINTASSI

9. Erga' iktieb is-sentenza li ġejja, din id-darba bil-**punteġġjatura** f'potha. (4 marki)
- sewwa qal toni lil marija li kienet għadha ġejja mill-hamrun
- _____
- _____

Ċ. L-ASPETT SIMBOLIKU FL-ISFOND LINGWISTIKU POPOLARI (4)

Ikteb in-numri fil-kaxxa t-tajba bhal fl-eżempju halli tkompli l-**qwi**el jew l-**idj**omi:

	A		B
1	Qed jghix		biex it-tajieb ma jonqosx.
2	Bhal qasba		b'gebla wahda.
3	Ahseb il-hazin	1	f'dinja ohra.
4	Toqtol żewġ ghasafar		ahjar il-bard ta' Jannar minnha.
5	Xemx li ma ssahhanx		tixxejjer mar-rih.

D. HILJET FIL-MALTI KOMUNIKATTIV (8 marki)

Aghzel **wiehed** minn (a) u (b) u ikteb madwar **60** kelma.

(a) Int ġurnalist/a ma' gazzetta lokali. Kont għaddej/ja minn triq prinċipali u rajt inċident tat-traffiku. Ikteb rapport għall-gazzetta li tahdem magħha.

JEW

(b) Int thobbbhom it-tigrijiet taż-żwiemel fil-festi reliġjużi ta' pajjiżna? X'inh i-opinjoni tiegħek?

E. TIFTIX / TRAWWIM KULTURALI

(8)

Ikteb madwar **60** kelma fuq **il-bilingwiżmu** jew fuq **it-tagħlim tal-lingwi barranin**, temi għamilt tiftix dwarhom fil-proġett ta' din is-sena li kien marbut mal-kultura lingwistika f'Malta.

F. LETTERATURA

(30 marka)

Taqsim A: Ir-Referenza għall-Kuntest (*Bejn Haltejn*)**(15-il marka)**

Aqra sewwa din il-poeżija u wieġeb il-mistoqsijiet fuqha:

Silta minn *Niftakar*, ta' Anton Buttigieg

Niftakar
 tal-qniepen il-mota newwieha,
 u riha
 tal-ward tal-kuruni;
 u erba' gandlieri
 u żewġ fillieri
 ta' tfal iltiema
 jghidu l-Missiema u s-Sliema
 u r-rekwijem eterni,
 u stola sewdiena,
 u ġemgħa bil-hrara
 ma' biebna biex tara
 żgħożitek
 sbuħitek
 hekk hesrem mitmuma f'tebut;

il-ħsejjes taż-żwiemel għaddejja,
 il-ħsejjes tax-xorok jinqalghu,
 il-qabar, il-għadam, id-dud,
 il-ħabel iżaqzaq bil-piż tat-tebut;
 il-ħoss tal-kazzola mal-art,
 u l-qabar jitgħatta bil-ward;
 imb'għad lura d-dar,
 u talb u rużarju
 sa xhin il-ħin sar;
 il-qrafa u l-ħbieb
 qajl qajl qabdu l-bieb,
 u bqajna ġo darna
 fid-dawl tal-Madonna
 wehidna flimkien
 jien u l-Baħħ
 il-Baħħ u jien,
 jien nibki l-Baħħ jibki
 hdejn sodda ta' tnejn
 mifruxa ta' xejn!

a. X'inhu l-kuntrast mal-ewwel parti tal-poeżija?

(2 marki)

b. X'jagħmel din il-poeżija elegija? Ikkwota xi vers/versi biex turi dan.

(2 marki)

ċ. Kif inhু t-ton f'din is-silta tal-poeżija?

(marka)

d. Sib u iktib (a) sinkope, (b) personifikazzjoni.

(2 marki)

e. Iktib dwar il-metrika ta' **din is-silta** tal-poeżija.

(2 marki)

Taqsim B: It-tbatija f'Bejn Haltejn

(6 marka)

F'madwar 60 kelma ikteb dwar it-tema tat-tbatija kif tidher fix-xoghlijiet (poeziji/proża) ta' *Bejn Haltejn*.

Taqsim C: Il-Komponent Letterarju (*Il-Harsa ta' Ruzann*)

(15-il marka)

Aghzel bejn (a) u (b) u ikteb komponent ta' madwar **150** kelma fuq karta separata.

(a) Iddeskrivi l-karattru ta' Ruzann.

Jew

(b) Ikteb dwar ir-relazzjoni ta' bejn Mark Antonin u Ruzann.

Ġ. KOMPONENT

(20 marka)

Aghzel **wiehed** u ikteb madwar **300** kelma fuq karta separata.

1. Meta darba kont marid/a
2. Ahbar sabiha
3. X'ghamilt fi tmiem il-gimgha li ghaddiet
4. Il-festa tar-rahall
5. Il-paci fid-dinja holma?